

Kinderliteratuur

De geschiedenis van een boek

(7.6)

LESDOELEN

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert informatie over de geschiedenis van het boek.

Overige:

- De leerling leert informatie over de uitvinding van de boekdrukkunst en wat dat voor een impact heeft gehad.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie

-

Tijdsindicatie

Ongeveer 3 - 4 uur

Materiaal

- lijntjespapier
- pen/potlood
- internet
- (school)bibliotheek
- kippenveer (keuzeopdracht)
- inkt (keuzeopdracht)

Uitvoering

Opdrachten: alleen
schriftelijk/doe

Afsluiting: alleen

Keuzeopdracht: alleen
doe

VOORBEREIDING

Deze opdracht vereist geen specifieke voorbereiding.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

Opdracht 1 Het kan zijn dat de leerling extra uitleg nodig heeft over wat met "soorten boeken" bedoeld wordt. Leg de leerling uit dat hij daarbij moet denken aan genres van boeken. Dus boeken die gemeenschappelijke kenmerken hebben en daarom behoren tot eenzelfde categorie, zoals thrillers, oorlogsboeken, liefdesromans, religieuze boeken, enzovoort.

Op verschillende manieren kan de leerling op zoek gaan naar informatie. Wijs de leerling indien nodig op zoekmachines als google, ilse of altavista (www.google.nl, www.ilse.nl of www.altavista.nl). Ook in (openbare) bibliotheken zijn mooie boeken te vinden over de geschiedenis van het (gedrukte) boek.

Opdracht 2 -

Opdracht 3 -

Afsluiting U bespreekt de opdracht met de leerling.

Keuzeopdracht 1 Als er geen kippenveer voorhanden is kan er ook met een kroontjespen geschreven worden.

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is om op zijn eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen de algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

- Opdracht 1* Heeft de leerling meerdere bronnen gebruikt om aan informatie te komen?
- Opdracht 2* Heeft de leerling een schema gemaakt waarin hij per periode enkele typerende kenmerken heeft gezet? Hierbij kunt u denken aan:
- Periode voor 1456
- Soorten boeken: manuscripten (handgeschreven boeken) veelal over religie, zoals getijdenboeken, legenden, evangeliën en bijbels
 - Doelgroep: alleen geestelijken en geleerden
 - Omslag: versierd leer of hout
 - Vormgeving: sierlijk geschreven teksten vaak versierd met een miniatuur (klein schilderij)
 - Techniek: de boeken worden met de hand geschreven op perkament met inkt en een ganzenveer
 - Verspreiding: boeken worden verspreid via kloosters waar ze worden overgeschreven door monniken dat maanden kan duren
- Periode van 1456 - 1600
- Soorten boeken: religieuze boeken, schoolboeken, reisverhalen, politieke teksten, boeken met gedichten, almanakken over economie, weer, politieke en medische zaken, kronieken en 'verboden' boeken.
 - Doelgroep: deze wordt groter naast geestelijken en geleerden ook adel
 - Omslag: naast leren boekbanden nu ook perkamenten en papieren boekbanden
 - Vormgeving: direct na de uitvinding van de boekdrukkunst leken de gedrukte boeken nog veel op de handgeschreven exemplaren, veel versiering dus. Aan het eind van de 16e eeuw is eenvoud het belangrijkste kenmerk; de boeken hebben vaak een klein formaat en zijn gedrukt met een gotische letter.
 - Techniek: blokdruk waarbij de tekst van een hele bladzijde uit een blok hout wordt gesneden en letterdruk met metalen letters maar daarnaast wordt ook nog steeds geschreven
 - Verspreiding: boeken worden verspreid via drukkerijen, uitgevers en boekhandels. Belangrijk voor de verspreiding zijn ook de marskramers en rondreizende handelaars
- Periode 2000 - heden
- Soorten boeken: over alle mogelijke onderwerpen en in diverse genres zijn er boeken
 - Doelgroep: boeken zijn er voor iedereen; van baby tot bejaarde
 - Omslag: de harde koft en de paperback komen het meeste voor
 - Vormgeving: boeken worden met de computer vormgegeven
 - Techniek: het drukken geschiedt via een computergestuurde pers
 - Verspreiding: boeken worden verspreid via drukkers, uitgevers en boekhandels en zelfs printing-on-demand is mogelijk
- Opdracht 3* Is de leerling voor elke periode in staat geweest om een conclusies te trekken?
- Afsluiting* Kan de leerling het door hem gevonden belangrijkste verschil goed onderbouwen?
- Keuzeopdracht 1*
- Heeft de leerling verschillen kunnen aangeven tussen het schrijven met pen en veer (bijvoorbeeld wat betreft het tempo van het schrijven of de moeilijkheid)?
 - Kan de leerling beargumenteren wat hij het fijnst vindt om mee te schrijven?